

İNTERNET VE DEMOKRASİ

Editörler

Doç. Dr. Ayşe Aslı SEZGİN

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba YOLCU

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-225-1

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

İnternet ve Demokrasi

Yayıncı Sertifika No

25465

Editörler

Doç. Dr. Ayşe Aslı SEZGİN
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba YOLCU

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

POL028000

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

DOI

10.37609/akya.1500

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz v

Giriş 1

1. BÖLÜM

AĞ TOPLUMUNDA DEMOKRASİ 5

21.Yüzyıl Toplumunun Yeni Tanımı 7

Teknolojinin Gelişen Sosyolojisi: Ağ Toplumu 19

Ağ Toplumu'nun Yeni Demokrasi Yorumu 31

İnternette Demokrasi Kültürü Adana Büyükşehir
Belediyesi Örneği 53

2. BÖLÜM

DEMOKRASİ VS NETOKRASİ 69

Tarihsel Olarak Farklı Demokratikleşme Biçimleri 71

Demokrata Karşı Netokrat 95

Demokratik Elitler ve Elitizm 111

Netokrasi ve Hukuk 129

3 BÖLÜM

İNTERNET VE SİVİL TOPLUM 143

İnternet Sonrası Demokratikleşme ve Toplumsal Hareketler...145

Sivil İtaatsizliğin Kavramsal Çerçevesi ve Enformasyon Çağı...159

Sivil İtaatsizlikte Sosyal Medyanın Etkisi.....177

Bir Sivil Direniş Örneği: Hindistan Bağımsızlık Hareketi191

Ortadoğu'da Netokratik İnşa: Suriye İç Savaşı.....207

ÖNSÖZ

Demokrasi kavramının tarihin farklı dönemlerinde, farklı tartışmalara konu olması, günümüzde bu tartışmanın çok daha farklı ve dijital bir boyutta incelenmesi süreciyle devam etmektedir. İnternet teknolojilerinin gündelik yaşamın her alanındaki, artık tartışmasız hale gelen etkisi, toplum yaşamında meydana gelen dönüşümlerin de kaynağında yerini almaya başlamıştır. Teknoloji ile birlikte gelişen ve değişen yaşamlar, sistemler beraberinde farklı tartışmaları da getirmektedir.

Bilgi Toplumu tartışmaları çerçevesinde bilgiye erişimin önemli bir kaynağı olarak değerlendirilen internet, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamda da önemli bir etki alanı oluşturmuştur. Bu etki aynı zamanda, birtakım değişimleri de beraberinde getirmiş ve başta kavramsal bakış açısı olmak üzere, birçok alan bu değişimden etkilenmiştir. *Netokrasi* kavramı da internet-ağ teknolojisinin, dijital çağda, demokrasi kavramı üzerindeki etkisini gösteren bir kavram olarak tartışılmaya başlanmıştır.

Netokrasinin şüphesiz ki en çok üzerinde tartışıldığı alan siyasal alan olmaktadır. Henüz yeni kullanılmaya başlayan bir kavram olarak *netokrasi* aslında bir anlamda, internet teknolojisinin siyasal alan üzerindeki etkisini açıklamak için yeni bir bakış açısını da temsil etmektedir.

Endüstri toplumu, bilgi toplumu ve ardından da ağ toplumu kavramlarının tartışıldığı tarihsel süreçte, demokrasinin yeni görünümü olarak netokrasi kavramı da literatürdeki yerini özellikle uluslararası alanda almıştır. İnternetin sunduğu yeni

imkanların demokrasinin bu yeni görünümüne avantajlar sunup sunmadığı konusunda tartışmaların da yaşandığı günümüzde, konuyla ilgili ayrıntılı ve açıklayıcı bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın ortaya çıkış sürecindeki ana fikir de bu ihtiyaç çerçevesinde açıklanabilir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde sürdürülen eğitim-öğretim faaliyetleri sırasında, derslerde yapılan tartışmalarda bu kavram, yeni teknolojilerin yarattığı dönüşümler sık sık gündeme gelmiştir. Bu tartışmalardan hareketle, özellikle alanla ilgili literatüre lisans düzeyinde de olsa katkı sağlayabilmek heyecanı ile elinizdeki kitabın oluşturulması projesi hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, *ağ toplumunda demokrasiye ilişkin tartışma başlıkları, demokrasi ve netokrasinin ilgili zeminde değerlendirilmesi, sivil toplumun internetteki hareket alanı* bölüm başlıkları olarak belirlenmiştir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerinin, büyük bir heyecanla tespit ettikleri konular kapsamında araştırmalar yaparak kaleme aldıkları her bir makalenin sahip olduğu değer, bu öğrencilerin çalışma azim ve coşkuları ile değerlendirilmelidir. Elbette konuyla ilgili otoritelerin yaklaşımları bizlere de çok daha geniş bakış açılarının kapılarını açacaktır. Ancak, bu kitaptaki emek, bilgi ve merakla ortaya koyulan çalışmalar gelecekte konuyla ilgili yapılacak olan çalışmalara da ışık tutacaktır.

İnternet ve Demokrasi projesine katkılarını koyan, geleceğin akademisyenleri öğrencilerimiz başta olmak üzere, Netokrasi ve Hukuk makalesini kaleme alan Av. Mustafa Gökhan Gökfidan'a ve yayın sürecinde emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Doç. Dr. Ayşe Aslı Sezgin
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Yolcu

21.YÜZYIL TOPLUMUNUN YENİ TANIMI

Mehmet Uslu¹

Mehmet Kılınçoğlu²

Orçun Kardaş³

ÖZET

Toplum kavramının insanlığın ilk dönemlerinden itibaren birbirinden farklı tanımı olmuştur; farklı kültürler, koşullar dahilinde sürekli değişime uğramıştır. Günümüze gelinceye dek gelişme göstermiştir. Avcı-Toplayıcı, Sanayi Toplumu, Enformasyon Toplumu ve son olarak Bilgi Toplumu olarak farklı toplum çeşitleri olmuştur. Bu toplumların değerlendirilmesi konusunda araştırmalar yapılan bu çalışmada, bilgi toplumunun dönüşümü hakkındaki bilgilere, tarihsel süreç içerisinde hangi değişimlerden geçerek 21.yüzyıla gelindiğine dair bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bilgi Toplumu, Toplum, Toplumsal Değişim*

¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

² Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

³ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

KAYNAKÇA

- Ayferi Göze, (2015), Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, Beta Yay., İstanbul, 2015, s.70.
- C.Can Aktan ve Mehtap Tunç, (Ocak-Şubat 1998) “Bilgi Toplumu ve Türkiye”, Yeni Türkiye Dergisi. s.118-134. Kaynak: Sanayi Devriminin Toplumsal Etkileri-Mepa Haber Merkezi
- Dikkaya, Mehmet ve Özyakışır, Deniz (2006), “Küreselleşme ve Bilgi Toplumu: Eğitimin Küreselleşmesi ve Neo-Liberal Politikaların Etkileri”, Uluslararası İlişkiler, Cilt: 3, Sayı: 9, (Bahar), ss.151–172.
- Drucker, F. Peter. (1991), Yeni Gerçekler, (Çev: B.Karanakçı) Türkiye İş Bankası, Kültür Yay. Ank.
- Erkan, H. (2000), Ekonomi Sosyolojisi, Barış Yayınları, Fakülteler Kitabevi, 4.Baskı, İzmir.
- Fındıkçı, İ. (1998), Enformasyon Bilgi Toplumu Dünyası; Bilgi Toplumunda Eğitim ve Öğretmen. Bilgi ve Toplum Dergisi. Nisan, 1998.
- Gül, Hasan ve Şahin, Kübra (2011), “Bilgi Toplumunda Yeni Bir Liderlik Yaklaşımı Olarak Transformasyonel Liderlik ve Kamu Çalışanlarının Transformasyonel Liderlik Algısı”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 25, ss: 237–249.
- İrzık, Gürol. (2002), “Bilgi Toplumu mu, Enformasyon Toplumu mu”, Günce, Sayı 24, Sayfa 6, Kasım, 2002
- İçyer, Abdurrahman (2010), Marka Kent Oluşturma Açısından Stratejik Kent Yönetimi, Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kennedy, Paul. (1995), Yirmibirinci Yüzyıla Hazırlanırken, (Çev: F.Üçcan) Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, no: 340, Ankara.
- Kongar, Emre. (1992), 21. Yüzyılda Dünya, Türkiye ve Kamuoyu, Simavi Yayınları, no: 5 , Ankara.
- Öğüt, A. (2003), Bilgi Çağında Yönetim (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Özden, Y. (2002), Eğitimde Dönüşüm: Eğitimde Yeni Değerler. (4. Baskı), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Reddi, U. V. (1991), Sanayi Devriminin Aşılması. Enformasyon Devrimi Efsanesi. (Der ve Çev: Y. Kaplan), İstanbul: Rey Yayınları 345-370.
- Sencer (1987), Muzaffer Sencer, Amme İdaresi Dergisi, Toplumların Evrimi Makalesi, Ankara, 1987, TODAİE
- Sümer, Beyza, (2007), “Bilgi Toplumuna Dönüşüm Sürecinin Avrupa ve Türkiye’de İstihdam Yaratmaya Etkisi”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, S.B.E.
- Zijdeveld, Anton. (1985), Soyut ve Toplum, (Çev: Cevdet Cerit) Pınar Yay., İstanbul.
- BTK, http://www.btk.gov.tr/bilgi_teknolojileri/bilgi_toplumuna_donusum/index.php Erişim Tarihi, 04.02.2018

TEKNOLOJİNİN GELİŞEN SOSYOLOJİSİ: AĞ TOPLUMU

Ümmü Gülsüm Kaba⁴
M. Selin Kadioğlu⁵

ÖZET

Teknolojinin gelişen sosyolojisi, toplumsal dönüşüm ve gelişimi de beraberinde getirmiştir. Teknolojinin, toplumsal dünyanın ayrılmaz bir parçası ve gündelik rutinlerin hemen her anında temel işlev haline geldiği yadsınamaz bir gerçekliktir. Teknolojinin toplum üzerindeki fonksiyonunu anlamlandırabilmek yalnız teknoloji kullanımı açısından değil, toplumun yapısının saptanmasına da olanak vermektedir. Teknolojideki bu hızlı ilerleme internet, sosyal medya, sanal dünya gibi pek çok yeni kavramın literatüre girmesine neden olmuştur. Teknolojinin ve bilimin kümülatif olarak ilerlemesi ve her geçen gün yeni teknolojik gelişmeler kaydedilmesi enformasyon (bilgi) toplumunun ortaya çıkmasını sağlamıştır. Sosyolojik çerçevede bir ya da birden fazla sosyal ilişkiyle zincirlenmiş, dolayısıyla sosyal bir bağ oluşturan bireyleri ifade eden *ağ toplumu* (network society) kavramı gündelik yaşamımıza girmiştir. Bu çalışmada gelişen teknolojinin,

⁴ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

⁵ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

rattığı yeni insanlar arası ilişkiler dikkat çekmektedir. Buradaki değişmeden kasıt, toplumun kültürel ve fiziki yapısının değişmesidir. Gelecek dönemde teknolojinin daha da gelişeceği ve insanların davranışlarının gelişen yeni teknolojiye göre şekilleneceği ve hayatlarının her anına nüfuz edeceği kuvvetle muhtemeldir. Araştırmada yazılan olumlu olumsuz tüm bilgi ve bulgular özünde ağ toplumu kavramı kapsamındadır. Her sonuç yeni bir gelişimin doğmasına sebeptir. Yaşanan her gelişim de ağ toplumu kavramının kapsamını genişletmektedir.

KAYNAKÇA

- Altun, A. (2010). *Orta çağ'da Türk-İslam Dünyasında Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Anderson, S. vd. (2006). *Dictionary of Media Studies*. London: A&C Black.
- Ata, B. (2010). *Bilim ve Teknolojinin Sosyal Değişime Etkisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bozkurt, A. (2014). *Ağ Toplumu ve Öğrenme: Bağlantıcılık*. Akademik Bilişim Dergisi. Mersin Üniversitesi. 5 (7).
- Castells, M. (2007). *Communication, Power and Counter-power in the Network Society*. Annenberg School for Communication University of Southern California. International Journal of Communication. 238-266
- Castells, M. & Cardoso, G. (2005). *The Network Society: From Knowledge to Policy*. Washington, DC: Johns Hopkins Center for Transatlantic Relations.
- Dijk, J. V. (2012). *Ağ Toplumu*, Epsilon Yayıncılık Hizmetleri, Baskı ve Cilt: MIMOZA Matbaacılık, Topkapı/İSTANBUL.
- Er, H. (2010). *Yeni ve Yakın Çağlarda Dünya'da Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Hajer, M. & Wagenaar, H. (2003). *Deliberative Policy Analysis: Understanding Governance in the Network Society*. Cambridge University Press.
- Kökalan Çımrın, F. (2011), *Manuel Castells'i Yeniden Okumak: Küresel Ağ Hareketleri Yaklaşımının Eleştirel Bir Değerlendirmesi*. Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt:4. Sayı: 2.
- Öztürk, S. (2003). "Günümüz Dünyasında Üretim Faktörlerinden Teknolojinin (Teknik Bilgi) Gelişimi ve Önemi". Dergi: Yönetim ve Ekonomi. Cilt:10. Sayı: 2. Celal Bayar Üniversitesi. İ.İ.B.F. Manisa
- Öztürk, T. (2010). *Paleolitik, Neolitik ve İlkçağda Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Seçilmişler, T. & Yenen, Z. (2011). *Koruma Sorunsalına İlişkin Kuramsal Bir Değerlendirme: Kurumsalcı (Alan Yönetimi) VE Çoğulcu (Aktör Ağ Teorisi) Yaklaşımların Karşılaştırması*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü. Sigma Dergisi. 3, 375-384.
- Tutal, N. (2006). *Küreselleşme, İletişim, Kültürlerarasılık*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Yaka, A. (2011). *Sosyal Değişme*. İstanbul: Gündoğan Yayınları.
- Yeşilbursa, C.C. (2010). *Ortaçağ'da Dünya'da Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yeşilorman, M., & Firdevs, K. O. Ç. (2014). Bilgi Toplumunun Teknolojik Temelleri Üzerine Eleştirel Bir Bakış. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24(1).
- Yeşiltaş, E. (2010). İkinci Dünya Savaşı Sonrasında Dünya'da Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yeşiltaş, N. K. (2010). *Birinci ve İkinci Dünya Savaşları Arasında Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Zayımoğlu Öztürk, F. (2010). *Osmanlı Devleti'nde Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

AĞ TOPLUMUNUN YENİ DEMOKRASİ YORUMU

Mustafa Çağlar⁶

ÖZET

Bu araştırma ağ toplumunun nitelikleri doğrultusunda internetin ve sosyal medyanın politik katılıma etkisini konu almıştır. Temsili demokrasinin karşıtı gibi duran katılımcı demokrasi modeli, artan internet kullanımı ve sosyal medya kanalları sayesinde yükselişe geçmiştir. İnternet kullanan bireyler ve politikacılar görüşlerini etkili bir şekilde aktarma imkânı bulabilmektedir. Çalışmada ayrıca Türkiye’de ve dünyada internet kullanımının önemi ne vurgu yapılmaktadır. Sosyal medya hakkındaki bilgilerin yanı sıra sosyal medyanın siyasal yönden katkıları ve demokrasiye etkileri değerlendirilmiştir. İnternet ve bilgisayar kullanım oranları üzerinden analizler ortaya konulmuştur. Türkiye’de ve dünyada elektronik demokrasiye geçişin önündeki engeller ortaya konularak sonuç ve değerlendirme kısmında bu engellere çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ağ Toplumu, Demokrasi, İnternet, Sosyal Medya, Teknoloji*

⁶ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

en büyük kanıtı durumundadır. E-devlet kapısının sunduğu kolaylıklar kamusal işlemlerde hayatımıza büyük kolaylıklar sağlamakta ve kırtasiyeciliği önlemektedir.

Ülkemizde kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin teknolojik gelişmelere ayak uydurması elektronik demokrasi modeli adına olumlu izlenimlerdir. Devletin kırsal kesimlere ve çeşitli yaş gruplarına vereceği eğitici çalışmalarla her kesimden ve her yaş grubundan bireylerin ayak uydurabileceği bir elektronik model ortaya çıkarılabilir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, D. (2012). Sosyal Medyanın Politik Katılım ve Hareketlerdeki Rolü
- Bozkurt, A. (2014). Ağ Toplumu ve Bilgi. *Türk Kütüphaneciliği*, 28(4), 510-525
- Çalışkan, O. (2014). Kamusal Alan Bağlamında Ağ Toplumu ve Yeni Kamusal Alan Arayışı. *Maltepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 41-62
- Henden, H.B., Henden R. (2005). Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim ve e-Belediyecilik. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 48-66
- Değerli, A. (2016). Ağ Toplumunu İletişim Ekseninde Yerel Yönetimlerin Sosyal Medya Kullanım Düzeyi: Kadıköy Belediyesi Örneği. *Marmara Üniversitesi, Öneri Dergisi*, 12(46), 63-79
- Ergün, B. (2009). İnternet, Demokrasi ve Türkiye. *Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İnsan Hakları Merkezi*, 1-29
- Güngör, S. (2014). E-Demokrasi: Umutlar ve Riskler. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (39), 69-86
- Hopyar, Z. (2016). Temsili Demokrasiden Katılımcı Demokrasiye: Sosyal Medya. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 65-74
- Karagöz, K. (2013). Yeni Medya Çağında Dönüşen Toplumsal Hareketler ve Dijital Aktivizm Hareketleri. *İletişim ve Diplomasi / Yeni Medya*, 132-157
- Özçetin, B., Arslan U.T., Binark M. (2012). Türkiye’de İnternet, Kamusalılık ve Demokratik Kanaat Oluşumu. *Folklor/Edebiyat*, 18(72), 51-66
- Özden, M. A. (2009). Yenilenen Demokrasi Modelleri ve Planlama Yaklaşımları. *Serbest Yazılar, Toplum ve Demokrasi*, 3(5), 161-168
- Özgül, B. (2015). Gelişen Bilişim Teknolojilerinin Merkezden ve Yerinden Yönetim Anlayışlarına Etkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 457-473

- Temür, N. (2011). *E-devlet: Kamu hizmetlerinde vatandaş memnuniyeti*, Ankara: Türkiye Noterler Birliği.
- TÜİK (2016). *Hanehalkı Bilişim teknolojileri kullanım araştırması, 2016*, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779>. Erişim Tarihi: 19.07.2017
- Türk, G. D. (2013). Demokrasinin Dördüncü Kuvveti Yeni Medya Teknolojileri TÜRKSAT (t.y.). *Devletin kısayolu e-devlet kapısı*, www.turkiye.gov.tr Erişim Tarihi: 20.07.2017.
- Yegen, C. (2013). Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya. *Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 119-135

İNTERNETTE DEMOKRASİ KÜLTÜRÜ ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

*Ayşe Betül Ünlü⁷
Derya Şevgin⁸*

ÖZET

İnternet teknolojisi ve bilişim teknolojisinin gelişimi ile birlikte bu teknolojilerin kullanımı, toplumların ve yönetimlerin faaliyetlerinde önemli bir yer almaya başlamıştır. Bu teknolojiler, yönetimlerde katılımcılık, eşitlik, doğru bilgiye erişim, ifade özgürlüğü ve dolayısıyla da demokrasi kültürünün oluşmasında önemli bir yere sahiptir. 21. yüzyılın başlarından itibaren internetin kullanım alanının genişlemesi ve enformasyon teknolojilerinin gelişip yaygınlaşmasıyla, demokrasinin oluşması için gereken şartların sağlandığını söylemek mümkündür. Ülkemizde kamu yönetiminin parçası olan yerel yönetimlerde de internet vasıtasıyla demokrasi kültürünün yaygınlaşmaya başladığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, internetin, demokrasi kültürünün oluşmasıyla bir yerel yönetim biriminin faaliyetlerindeki demok-

⁷ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

⁸ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

bu konudaki eğitimlere katılımları teşvik edilmelidir. İhtiyaç ve taleplerin daha şeffaf, verimli, hesap verilebilir olması için halka bilginin açık tutulması, gerektiğinde halkın da yönetime katılarak destekte bulunması sağlanmalıdır. Bu açıdan internetin her konuda hassas kullanılması, yanlış uygulamaların önüne geçilmesi, internet uygulamaları hakkında etkin eğitim verilmesi gerekmektedir. Halkın internet üzerinden birçok konuda işlem yapabilmesi düşünüldüğünde, örneğin yerel seçimlerde halkın katılımını internet üzerinden yapabilmesi, demokrasiye internet üzerinden katılımı veya işlerin daha hızlı, verimli ve ekonomik olması açısından önemli bir durumdur. Sistemin kullanımı ile oluşabilecek olumsuz durumların önüne geçebilmek için de güvenlik önlemleri alınması gerekmektedir.

Fakat bu ise ülkemiz bireylerinin, iç ve dış güçlerin etkisi ve geçmişi düşünüldüğünde olasılıklar içermekte ve tartışma konusu haline gelmektedir. Son olarak Adana büyükşehir belediyesi internet sitesi incelendiğinde birçok uygulama görülmüş bazıları dolu yararlı uygulamalar yani vatandaşların internet üzerinden belediyecilik işlemlerini hızlı bir şekilde gerçekleştirmesine yönelikken diğerleri ise işlem gerçekleştirmede belediyede izlenecek yolu tarif etmektedir bunlar boş uygulama olup hizmet kolaylığı amacı taşımamaktadır. Halkın uygulamalar hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğu ve uygulamaların yeterli olup olmadığı tartışma konusudur. Netokrasi'nin uygulanması için ülkemizin vatandaşlarından yönetim birimlerine kadar reset atması, enformasyonizm çağının araçlarını güvenlik sistemi içerisinde örgütlemesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Dedeoğlu, G. (2013) "İnternet ve Demokrasi: Doğru Bilgi, Özgür İletişim, Katılım ve Eşitlik Bağlamında İnternet ve Demokrasi İlişkisi", İnet-Tr'13, XVIII. Türkiye'de İnternet Konferansı, İstanbul.

Eryılmaz, B. (2016). Kamu Yönetimi. İstanbul: Umuttepe.

- Gölcü, A. (2015). Türkiye’de Demokrasi Kültürü ve Medya Köşe Yazılarında Demokrasi Söylemi. Konya:Sebat Ofset Matbaacılık.
- Güçdemir Y. (2012) “Bilgisayar Ağları İnternetin Gelişimi ve Bilgi Kirlenmesi”, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, ss.371-378
- Gündoğdu, H.G. (2018) “Yerel Yönetimlerde Çalışanların E-demokrasi ve E-katılım Algısına İlişkin Bir Araştırma: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* sayı:55, Ocak, ss.1-16.
- Güngör S., (2014) “E-demokrasi: umutlar ve riskler”, İletişim Kuram ve Araştırma dergisi, sayı:39, güz, ss.68-89.
- Güven A. (2008), “Demokratik Vatandaşlık ve Tarih Eğitimi”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, cilt: 12, sayı:2, ss.337-350.
- <http://www.adana.bel.tr/>
- https://twitter.com/adana_bld
- <https://www.facebook.com/adana.bel.tr>
- <https://www.instagram.com/adanabld/>
- Negiz N., Saraçbaşı Y. (2012) “Demokratik yönetim sağlanmasında e-belediye ve uygulamaları: Akdeniz bölgesi örneği”, *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, cilt: VII, sayı: I, ss.42-52.
- Yaylı Hasan , Pustu Yusuf (2008) “Yerel Demokrasinin İlkeleri”, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, sayı:16, Kış, ss.133-153.

TARİHSEL OLARAK FARKLI DEMOKRATİKLEŞME BİÇİMLERİ^{9*}

Tuğba YOLCU^{10**}

ÖZET

Tarihsel olarak baktığımızda ülkelerin demokrasiye geçiş aşamaları farklılık göstermektedir. Bu nedenle de her ülkenin demokrasi anlayışı ve gelişimi farklı bir seyir izlemektedir. İstisnaları bulunmakla birlikte örneklerle bakıldığında devrimci geçişler daha çok örtülü bir tek parti devletine yol açarken, anlaşmaya dayalı geçişler istikrarlı demokrasilerin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Bunun dışında dayatma zoruyla kurulan demokrasilerin istikrarsız ve popülist bir demokrasinin kurulmasına yol açtığı söylenebilmektedir (Karl ve Schmitter,1992: 61). Bu nedenle demokrasiye hangi yollardan geçildiği, demokratik rejimin devamı ve gelişimi açısından önem taşımaktadır.

Aldrof Stephan (1986: 65), demokratikleşmeye doğru olan yolları sekize ayırarak incelemiştir. Onun bu tipolojisi, özellikle

^{9*}Bu makale, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalında 2013 yılında tamamlanan “Cumhurbaşkanının Halk Tarafından Seçilmesinin Türk Demokratikleşme Sürecine Etkisi” adlı doktora tezinin kuramsal bölümünden üretilmiştir

^{10**}Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Öğretim Üyesi

Demokrasi batı medeniyetlerine ait bir yönetim biçimi olarak dünyanın birçok ülkesini etkisi altına almış ve günümüzde tek yol olarak sunulmuştur. Demokratikleşme süreçlerinde fetih ya da işgal sonrası içsel restorasyon, dışsal gözetim ve otoriter rejimlerin öncülüğü dış kaynaklı müdahaleyi ön planda tutarken diğerlerinde toplumsal kaynaklı olarak bir demokratikleşme süreci görülmüştür. Ancak bunlarda da batı kaynaklı dış müdahale olmadığı bir yaklaşım öne sürülemez. Kimi zaman uluslararası desteği sağlamak amacıyla demokratikleşme yönünde adımlar atılmıştır.

Demokratikleşmenin bir yol olarak devletler arasında üstünlük mücadelesinin de bir göstergesi olduğu söylenebilir. Özellikle otoriter yönetimler için baskı aracı olarak kullanılan demokrasi devletlerin iç işlerine müdahaleye kadar dayanmaktadır. Bunun yanı sıra özellikle ekonomik sıkıntılar demokratikleşme süreçlerinin tetikleyici unsurları olmuştur. Ülkelerdeki otoriter yönetimlere ek olarak yaşanan ekonomik krizler demokratikleşme süreçlerini toplum kaynaklı olarak hızlandırmıştır.

KAYNAKÇA

- Araya, Oscar Alvarez and CORDERO, Jose Pablo Rodriguez (2013), “Costa Rica’s Democratization Process: Key Historical Developments”, <http://www.kdemo.or.kr/en/information/news/159>, Erişim Tarihi: 01.06.2013
- Arslan, Rıza (2015), “Demokratik Yönetim Sistemleri”, Dora Yayınları, Bursa.
- Azicri, Max (1989), The 1987 “Nicaraguan Constitution: An Analytical Commentary”, *Review of Socialist Law*, No. 1, s. 5-29, <https://www.copyright.com/ccc/basicSearch.o?&operation=go&searchType=0&lastSearch=simple&all=on&titleOrStdNo=1573-0352>, Erişim Tarihi: 01.06.2013
- Breslin, Shaun (2010), “Democratizing One Party-Rule in China,” *New Challenges to Democratization*, (Der.) Peter Burnell ve Richard Youngs, Londra ve New York: Routledge, pp. 136-154.

- Chou, Chih C.(2005), "International Effects on the Process of Democratization in East Asia and Central Europe: 1986-2001", Kabul edilmiş doktora tezi, *New York Devlet Üniversitesi*.
- Dobbins J, Jones Seth G., Crane K., Degrasse B., C. (2007), "The Bigginners Guide To Nation-Building, Santa Monica", www.rand.org/pubs/monographs/MG557, Erişim Tarihi: 26.05.2013
- Ellner, Steve ve Hellinger Daniel (2003), *Venezuelan Politics in the Chavez Era: Class, Polarization & Conflict*, Boulder, Lynne Reiner.
- ENTERLINE Andrew J. ve GREIG J. Michael, (2008), "The History of Imposed Democracy and the Future of Iraq and Afghanistan", *Foreign Policy Analysis*, Vol: 4, Issue:4, October 2008, pp. 321-347
- Ewell, Judith (1977), "The Extradiction of Marcos Perez Jimenez, 1959-63: Practical Precedent for Enforcement of Administrative Honesty?", *Journal of Latin American Studies*, Vol. 9, No. 2, pp 291-313.
- Fioramonti, Lorenzo (2005), "Civil Societies and Democratization Assumptions, Dilemmas and the South African Experience", *Theoria*, , Volume 52, Number 107, August, pp. 65-88.
- Fukuyama, Francis (2006), *Nation-building: Beyond Afghanistan and Iraq*, Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Hellinger Daniel (2003), "Political Overview: The Breakdown of Puntofijismo and the Rise of Chavismo", (Der.) Steve Ellner ve Daniel Hellinger, *Venezuelan Politics in the Chavez Era: Class, Polarization and Conflict* , Boulder, Lynne Rienner, pp.27-51.
- Herd, Graeme P. (2005), *Weak Authoritarianism and Iraqi State Building*, Conflict Studies Research Centre, <http://www.comw.org/warreport/fulltext/0510herd.pdf>, Erişim Tarihi: 29.05.2013.
- Huntington, Samuel P. (1993), *Üçüncü Dalga*, (Çev. E. Özbudun), Ankara: Türk Dil Vakfı Yayınları.
- Johnson, Diane E. (2008), "Continuity and Change in Argentine Interest Group Activity and Lobbying Practices", *Journal of Public Affairs*, Vol.8, pp. 83-97
- Karl, Terry Lynn ve SCHMITTER C. Philippe (1992), "The Types of Democracy Emerging in Southern and Eastern Europe and South and Central America", (Eds.) Peter M.E Volten, *Bound to Change: Consolidating Democracy in East Central Europe*, Boulder: Westview Press, pp. 171-199.

- Lakhdar, Brahimi (2007), "State Building In Crisis And Post-Conflict Countries", *7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government* 26-29 June 2007, Vienna, Austria <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UN/UNPAN026305.pdf>, Erişim Tarihi: 26.05.2013.
- Lee, Stephen J. (2004), *Avrupa Tarihinden Kesitler 1494- 1789*, (Çev. S.Aktur), Ankara: Dost Kitapevi.
- Levitsky, Steven (2005), "Argentina: Democratic Survival Amidst Economic Failure", *Hagopian, Frances; Mainwaring*, Scott ed. *The Third Wave of Democratization in Latin America*, New York: Cambridge University Press. pp.63-89.
- Macpherson, Bryan F.(1998), "Building an International Criminal Court for the 21st Century," *Connecticut Journal of International Law* 13, No. 1, pp.1- 13.
- Marquez, Patricia (2003), "The Hugo Chavez Phenomenon: Who Do 'the People' Think?" S. Ellner ve D. Hellinger (Der.), *Venezuelan Politics in the Chavez Era: Class, Polarization, Conflict*, Lynne Rienner Publishers.
- Özçer, Akın (2006), *Çoğul İspanya, Anayasal Sistemi ve Ayrılıkçı Terörle Mücadele Modeli*, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Özçer, Akın (2013), "İspanya'nın Kademeli Demokratikleşme Sürecinde Anayasa İnşası", http://www.anayasaplatformu.net/indir/Ispanya_Anayasa_Insasi.pdf, Erişim Tarihi: 01.06.2013.
- Özkan, Tuncay (2003), *Bush ve Saddam'ın Gölgesinde Entrikalar Savaşı*, İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Parsa, Misagh,(2004), *Devlet-İdeoloji ve Devrim*,(Çev. A. Birdal, N. Özkan, D. Göçer),İstanbul: İletişim Yayınları.
- Petras, James (1989). "Yunan Sosyalizminin Çeliřkileri" (Çev. O. Önderer), *Dünün ve Bugünün Defterleri, Dünya Sorunları, Sosyalizmin Güncel Sorunları Dosyası, Sovyetler ve Çinde Neler Oluyor? / Yunanistan*, (Der.)R. Zarakolu, 6(2), İstanbul: Alan Yayıncılık, pp.292 – 320
- Reding, Andrew (1991), "Nicaragua's New Constitution: A Close Reading", *The Nicaraguan Constitution of 1987*, (Edt.) K. J. Mijeski, Latin American Series No. 17, Ohio: 1991, s. 77-126.
- Robert, Jacques (1998), *Batıda Din-Devlet İlişkileri Fransa Örneğİ*, (Çev. İ. Er), İstanbul: İz Yayıncılık.

- Sinkaya, Bayram (2006), "II. Körfez Savaşı Sonrası Irak'ta Yönetimin Yeniden Tesisi", (Ed.) Mehmet Şahin ve Mesut Taştekin, *II. Körfez Savaşı*, İstanbul: Platin Yayınları, ss.381-404.
- Sorensen, Georg (2008), *Democracy And Democratization Processes and Prospects in a Changing World*, Philadelphia: Westview Press
- Stepan, Alfred (1986), "Paths Toward Redemocratization: Theoretical and Comparative Considerations", (Ed.) G. O'Donnell, P.C. Schmitter and L. Whitehead, *Transitions from Authoritarian Rule: Comparative Perspectives*, Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, pp. 64-84.
- TIMELINE: NICARAGUA", http://www.stanford.edu/group/arts/nicaragua/discovery_eng/timeline/, Erişim Tarihi: 11.11.2012.
- Tökin, F.Hüsrev (1965), *Türk Tarihinde Siyasi Partiler ve Siyasi Düşüncenin Gelişmesi (1839-1965)* İstanbul: Elif Yayınları.
- Vaeth, Werner (2003), "Ekonomik Gelişme ve Demokratik İstikrar: Bir Sosyal Bilim Tartışması Ve Almanya'nın Deneyimleri", (Çev. F. Turhan), *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C: 8, S: 1, ss.357-367.
- Vural, Hasan Saim (2005), *Avrupa'da Radikal Sağın Yükselişi*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Watson, Ann C. (2008), *Nation-Building Operations: A Reference Handbook*, Praeger Security International, Greenwood Publishing Group.

DEMOKRATA KARŞI NETOKRAT

Gülşah Dükkel¹¹

Beyza Nur Akkaya¹²

ÖZET

Tarihsel sürece baktığımızda halkın halk tarafından yönetilmesini sağlayan uygulama olarak demokrasiyi görürüz. Demokrasinin tanımı tarih boyunca netlik kazanmamıştır. Tarihte en katı uygulamalara sahip rejimler bile demokrasi kelimesini kullanmaktan kaçınmamıştır. Tarih boyunca birçok farklı dönem içerisinde demokrasi, kimliğini net bir şekilde ortaya koyamamış olsa da gerek teknik gerekse yönetim alanlarında demokratikleşme sürecinde ilerlemeler kaydedilmiştir.

Demokrasi halkın kendi kendini yönetme biçimi olarak bilinmektedir. Demokrasilerde görülen tüm bu tanım karmaşalarına rağmen demokrasiden vazgeçememiş olanların yeni dünyada başvuracakları kavram *netokrasi* olacaktır. Netokrasi, dijital devrim ile bütünleşen ağ toplumlarının demokrasisi olarak görülebilmektedir. Kısaca tanımlamak gerekirse internet odaklı devlet

¹¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

¹²Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

KAYNAKÇA

- Çalık, D.& Çınar, Ö.P. (2009) "Geçmişten Günümüze Bilgi Yaklaşımları Bilgi Toplumu ve İnternet", Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri, Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Dursun D. (2014), "Demokrasi" 'Siyaset Bilimi, 7. Baskı, Beta Yayınları. İstanbul, ss:161-197
- Dursun, Y. (2009), "Geçmişten Günümüze Türkiye'nin Bilim ve Teknolojide Kat Ettiği Mesafe", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, ss: 36-69.
- Gözler K. (2015), "Demokrasi", Anayasa Hukukuna Giriş, Ekin Basım Yayın. 24. Baskı. Bursa, ss:103-114.
- Mouffe C., (2015), Dünyaı Politik Düşünmek, Çev. Murat Bozulolcay , İletişim Yayınları, İstanbul.
- Mouffe, C. ,(2015), Demokratik Paradoks, Çev. A. Cevdet Aşkın, Epos Yayınları, Ankara.
- Mouffe, C. ,(2010), Siyasetin Dönüşü, Çev. Fahri Bakırcı, Ali Çolak, Epos Yayınları, Ankara.
- Söderqvist J. & Bard, A., (2015), Netokratlar, çev. Göral Erinç Yılmaz, İzmir: Kırakalem Kitabevi Yayınları.
- Tanchev, E. "Ulus-Devlet Anayasalarında Siyasal Özgürlük ve Siyasal Hakların Organik Modeli", <http://anayasa.gov.tr>, Erişim tarihi: 09/05/2018.
- Ural, Ş. (1999). "Demokrasi Kavramı, Toplumsal Değerler ve Birey". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 52(1), 451-459.
- Yaman, F. T. (2017). Katılımcı Demokrasi: Kapsam ve Unsurlar. Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(2), 136-160.
- Yegen, C. (2013). Demokratik ve yeni bir kamusal alan olarak sosyal medya. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(2).
- Yüksel, H. (2015). 'Enformasyon Toplumu' ve İnsan: Avrupa Birliği Politika Belgelerinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi. Amme İdaresi Dergisi, 48(2).
- "Demokrasinin Temel İlkeleri", <http://demokrasi.nedir.com>, Erişim Tarihi: 09.05.2018

DEMOKRATİK ELİTLER VE ELİTİZM

Mehmet Yakar¹³

Beyza Merve Şevik¹⁴

ÖZET

Elitizm toplum içerisinde yetenek ve ayrıcalıkları ile elit statüsü kazanmış birey veya grupların yönetimde söz sahibi olmasını savunur. Elitizm yönetme kavramından meydana gelen yöneten ve yönetilen sınıflarındaki yöneten kişinin ayrıcalıklı olması ile ilgilenmektedir. Bu çalışmada iniş kuramını üstlenen orta çağ elitlerinden aydınlanma dönemiyle gelen demokrasinin içerisinde yer alabilen modern elitlere geçiş dönemine vurgu yapılmıştır. Mosca, Pareto ve Max Weber gibi önemli düşünülerin geliştirdiği elit kavramı demokrasinin gelişmesi ile kendisini yenilemiştir. Demokrasinin yayılmasıyla beraber oluşan demokratik elitlerin politik süreç içinde liyakate dayalı sistemler ile yer bulup refahı geliştirecek olan en ideal adayları oluşturmuşlardır. Makalede elitizm tanımının zaman içindeki değişimi, demokrasi ile olan uyumu ile liyakate dayalı sistem içerisinde toplumu ve ülke refahını nasıl etkileyeceği eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

¹³ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

¹⁴ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

KAYNAKÇA

- Arslan, A. (2007). Elit Sosyolojisi. Ankara: Phoenix.
- Arslan, A. (2003). Eşitsizliğin Teorik Temelleri: Elit Teorisi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 6, 115-135.
- Arslan, R. (2010). Elitizm Teorisi ve Teorisyenleri. Bursa: Dora.
- Bottomore, T.B. (1996). Seçkinler ve Toplum. İstanbul: Gündoğan.
- Eryılmaz, B. (2013). Bürokrasi ve Siyaset. İstanbul: Alfa.
- Evgin, N. (2008). Siyaset Sosyolojisi. İstanbul: Doğan.
- Göze, A. (2015). Siyasi Düşünceler Tarihi ve Yönetimler. İstanbul: Beta.
- Gözler, K. (2015). Anayasa Hukukuna Giriş. Ankara: Ekin Basım.
- Kapani, M. (2011). Politika Bilimine Giriş. Ankara: Bilgi.
- Măgurianu, S.R., Ulman, B. (2015). Proceedings of the International Conference “Humanities and Social Sciences Today-Classical and Contemporary Issues” : Social and Political Theory.
- Özer, A. (1996). Baskı Gruplarının Gelişimi Sınıflandırılması ve Faaliyetleri. Ankara Barosu Dergisi.
- Sander, O. (2014). Siyasi Tarih. Ankara: İmge.
- Şahin, Y. (2014). Yönetim Bilimi ve Türk Kamu Yönetimi. Bursa: Ekin.
- Turhan, M. (2000). Siyasal Elitler. Ankara: Gündoğan.

NETOKRASİ VE HUKUK

Mustafa Gökhan Gökfidan¹⁵

ÖZET

Bireylerin, iletişim ağının gelişmesi neticesinde sanal ortamlarda toplulaşması, buna karşılık gerçek kamusal yaşamda yalnızlaşması ve buna bağlı olarak toplum yaşamından uzaklaşması sonucunun doğması muhtemel gözükmektedir. Bunun sonucu olarak da birlikte yaşama iradesinin ortadan kalkacağı, kişilerin sadece sanal bir kısım kullanıcıların etkisi altında yaşamaya ve eylemde bulunmaya yönelmesi ya da yönlendirilmesi söz konusu olacaktır. Bu noktada demokrasi için olumlu yönelimler söz konusu olabilecekse de kamu düzeninin bozulması ve kamu güvenliği sorununun doğacağı gerçeğini de göz ardı etmemek gerekir.

Özellikle sosyal medya kullanıcıları olan kişilerin gerçek düşünce ortamı olan kamusal hayattan uzaklaşmaları, bilgiye erişimin kolay olması neticesinde gerçek anlamdaki eğitim ve öğretimin önemsenmemeye başlamasına sebep olmaktadır. Böylece demokratik düzenin gelişmesi için en önemli yapı taşlarından olan düşünme ve muhakeme yeteneği ortadan kalkmış topluluklar internet üzerinden kolaylıkla yönlendirilebilirken, bu kişilerin kamu düzeni aleyhine hareket etmelerinin ve demokrasiye zarar

¹⁵ Avukat, Osmaniye Barosu

ve toplu yaşam ile kamu düzeninin korunmasının bir kültür olarak eğitim öğretim vasıtasıyla insanlara, toplumsal bilinç olarak yerleştirilmesi ve geliştirilmesi gerekecektir.

KAYNAKÇA

- Aktaş Murat, The Arab Uprisings and Democracy. <http://istanbulnetwork.org/the-arab-uprisings-and-democracy/>, 2014.
- Best, Samuel J. Krueger, Brian S. Analyzing the Representativeness of Internet Political Participation, *Political Behavior*. Vol. 27, No. 2, 2005.
- Brady, Henry, Richard, Johnston, Sides, John, The Study of Political Campaigns, s. 2, <http://home.gwu.edu/~jsides/study.pdf>, 2013.
- Dahl, Robert, *Democracy and Its Critics*, 1989.
- Dijk, Jan A.G.M. van, *Digital Democracy: Vision and Reality*, http://www.utwente.nl/gw/vandijk/research/itv/itv_plaatje/Digital%20Democracy%20Vision%20and%20Reality.pdf, 2013.
- E-democracy, Parliamentary Office of Science and Technology, Postnote, Number 321, January, 2009.
- Filho, José Rodrigues, Alexander, Cynthia J. Batista, Luciano C. E-Voting in Brazil - The Risks to Democracy, (Ed.) KRIMMER, Robert (İç) *Electronic Voting*, Bregenz, 2006.
- Fuglsang, Lars, *IT and Senior Citizens: Using the Internet for Empowering Active Citizenship*, Science, Technology, & Human Values, Vol. 30, No. 4, 2005.
- Griffith, Jeffrey, (İç) Sobacı, Mehmet Zahid, *E-Parliament and ICT-Based Legislation: Concept, Experiences and Lessons*, Hershey, 2012.
- Lau, Richard, Sigelman, Lee, Rovner, Ivy Brown, The Effects of Negative Political Campaigns: A Meta-Analytic Reassessment, *The Journal of Politics*, Vol. 69, No. 4, 2007.
- Mitrou, Lilian, Gritzalis Dimitris, Katsikas, Sokratis, Quirchmayr, Gerald, *Electronic Voting: Constitutional and Legal Requirements, and Their Technical Implications*, (Eds) Gritzalis, Dimitris, (İç) *Secure Electronic Voting*, Springer US, 2003
- Morin, Edgar, *Demokratik Belirsizlikten Siyasal Ahlak Felsefesine, (içinde) Bir Uygarlık Siyaseti*. Edgar Morin ve Sami Nair, Çev. S. Köm, İstanbul: Om Yayınları, 2000.

- Murdock, Graham, Golding, Peter Information Poverty and Political Inequality: Citizenship in The Age of Privatized Communications, *Journal of Com-Munication*. Vol. 39, 1989.
- Sartori, Giovanni, (Çev. Batuş, Gül, Ulukan, Bahar) Görmenin İktidarı, *Homo Videns: Gören İnsan*, İstanbul, 2004.
- Susman, Thomas M. The Good, The Bad, And The Ugly: E-Government and The People's Right to Know, *Vital Speeches of the Day* Vol. LXVIII, No. 2; Nov. 1, 2001.
- Williamson, Andy, Miller, Laura, Fallon, Freddy, Behind the Digital Campaign, *Hansard Society*, 2010.

İNTERNET SONRASİ DEMOKRATİKLEŞME VE TOPLUMSAL HAREKETLER

*Elif Cansu Avcı¹⁶
Bilge Ayyıldız¹⁷*

ÖZET

Toplumsal hareket, belirli bir amaç uğruna bir araya gelen insanların toplum içinde sorun olarak gördükleri olayları değiştirmek için örgütlü bir çaba içerisine girildiğini gösteren kavramdır. Toplumsal hareketin tanımında da görüldüğü gibi bu hareketin gerçekleştirilebilmesi için belirli bir grup insanın bir araya gelerek bu hareketin başlamasına neden olması gerekir. İşte tam da bu noktada bilişim ve iletişim alanındaki gelişmeler ve internet kullanımının hızla yayılması, bu insanların bir araya gelerek demokratik bir şekilde bu hareketin başlamasına imkân sunmuştur. Bilgi ve iletişim çağında olmamız demokratik tabanlı toplumsal hareketlerin içeriğinde iyileştirme, hak talep etme, ses duyurma gibi yöntemlerin ön plana çıkmasını sağlamıştır. E-demokrasi de bu yollardan biridir. Halk alınan kararlara bu yol ile görüşlerini bildirip pasif katılımdan aktif katılım sürecine girmiştir.

¹⁶ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

¹⁷ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi

Bilgi çağında olmamız ve teknolojinin bize sunmuş olduğu faydalar yadsınamaz. Teknolojinin gelişimi demokratik düzenin hayatımıza girmesi ile birlikte toplumsal anlamda birlik ve beraberlik duygusunun gelişmesini hızlandırmış ve toplum yaşadığı çevre üzerindeki özelliklerinden birinin veya birkaçının değiştirilmesine ya da değiştirilmemesine tepki gösterebilecek konuma getirilmiştir.

Toplumsal hareketlerin temelinde günden güne etkisini kaybetmeye başlayan geleneksel demokrasi, internetin gelişmesi, e-demokrasinin hayatımıza girişi ile etkisini yitirirken modern demokrasi kendini göstermeye başlamıştır. E-demokrasinin hayatımıza girişi ile halk modern anlamda istenmeyen bir durumla karşı karşıya geldiğinde alınan kararları hızlı bir şekilde öğrenip örgütlenebilmektedir. Bu sayede devletin şeffaf ve hesap verilebilir bir yargıya kavuşmasını sağlamaktadır. Halk artık her alanda söz sahibi olabileceğinin farkına varıp bu hakkını kullanabilme özgürlüğüne sahiptir. Ancak halkın bu hakkını kullanmasının iyi yönleri olduğu kadar alınan her kararda örgütlenme düşüncesi, devleti zora da sokabilmektedir. Türkiye’de eski toplumsal hareketlere baktığımızda daha çok işçi sendikaları, memur sendikaları gibi toplumsal hareketler görülürken demokratikleşme süreci sonrasında yeni toplumsal hareketler açısından kadın hareketleri, çevre ve alternatif yaşam tarzı gibi hareketler de dikkat çekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, M. (2004). İnternet İletişimi ve Demokrasi Üzerine Etkileri. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 3(1), 150-156. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/josc/issue/19007/201037>
- Akgün, B. (2003), “Küreselleşme, Sanal Siyaset ve E-demokrasi”, Küresel Sistemde Siyaset Yönetim Ekonomi, Derleyen M. Akif Çukurçayır, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Alpuncu, B. (2003); “Gezi Parkını Nasıl Okumalı? ” Radikal Kitap.

- Backus, M. (2001),”E-Governance in Developing Countries” ,//CD Research Brief No:1
- Bolay, H.(1997),”Demokrasinin Felsefi Temelleri Üzerine”, *Yeni Türkiye Dergisi* , Sayı:17, Ankara.
- Bozkurt Yavuz ve Reha Bayansar (2016),”Yeni Toplumsal Hareketler Çerçevesinde Çevreci Hareket ve Gezi Parkı Olayları”,Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi,cilt:14,sayı:2.
- Dolgun, U . (2011). İnternet ve Demokrasi. Sosyoloji Konferansları, 0 (44), 221-236. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/iusoskon/issue/9548/119258>
- Gibson, R. K. (2009).New Media and The Revitalisation of Politics, Representation,45,3,289-299).
- Offe, C. (1999) “Yeni Toplumsal Hareketler, Kurumsal Politikanın Sınırlarının Zorlanması” (Ed.Kenan Çayır),Yeni Sosyal Hareketler/Teorik Açılımlar,KaknüsYay.,İstanbul
- Ortadoğu Analiz Eylül 2013, cilt: 5, sayı: 2, 57.
- Sanlı, L . (2011). Yeni Toplumsal Hareketler ve Gelişme Koşulları. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası,53(1). Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/iuifm/issue/808/8764>.
- Şahin A., Temizel H. & Temizel, M. (2004) 3.Ulusal Bilgi Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı 25-26 Kasım, Eskişehir s.s:253-262.
- Tilly, C. (2004), Toplumsal Hareketler (Çev.Orhan Düz), İstanbul: Babil Yayınları
- Turgut,N.(2009) “Çevre politikası ve Hukuku”, Ankara:İmaj Yayınevi.
www.akademik.perspektif.com
- Wapner, P.(2002) “Horizontal politics:Transnational Environmental Activism and Global Cultural Change”,Global Environmental Politics,2(2):37-62.
- Yılmaz, A. (1997), “Demokratik Gelişme ve Türkiye’de Demokrasi”,Yeni Türkiye Dergisi,Sayı:17,Ankara.

SİVİL İTAATSİZLİĞİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE ENFORMASYON ÇAĞI

Seyit Selçuk Özdemir¹⁸

ÖZET

Kamusal kesimin faaliyetlerine, düzenlemelerine yönelik ortaya çıkan barışçıl toplumsal reaksiyon biçimi olarak tanımlayabileceğimiz sivil itaatsizlik, kamu politikaları sonucu ortaya çıkan tartışmalı durum neticesinde kitlelerin bunu engellemek adına girişeceği çeşitli protesto faaliyetlerini kapsar. Toplumsal alanda karşılığı olmayan ve sivil hayatı olumsuz etkileyecek herhangi bir davranış, kitleleri harekete geçirmek için yeterlidir. Bu çalışmada, toplumsal grupların giriştiği bir itaatsizlik eylemi olan bu toplumsal tepki şeklinin Netokratlar ve Enformasyon Çağı ile ilişkisi, felsefi arka planı, hukuki boyutu ve sivil itaatsizliğin dini boyutu ile açıklanmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Enformasyon Çağı, İletişim, Netokrasi, Pasif Direniş, Sivil İtaatsizlik

¹⁸ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

miş ve bu durum sivil itaatsizliğin de çağdaş bir tavırla yorumlanmasını gerektirmiştir. Sivil itaatsizlik artan teknolojik imkânlarla tarihteki örneklerinin ötesine geçmiştir. Enformasyon çağında sivil itaatsizlik eylemleri internet vasıtasıyla oldukça hızlı bir şekilde yayılmıştır. Bu çağda insanlar tarihte benzerinin görülmediği bir şekilde bilgiye erişebilmektedir. Ancak her çağın karanlık odakları olduğu gibi enformasyon çağını da yönlendiren gizli eller vardır. Bu soyut odaklar, insanların bilgiye eşit şekilde ulaşmasını ve tüketmesini engellemektedir.

Enformasyon çağında sivil itaatsizliği etkileyen tarihsel unsurlar da vardır. Bu unsurlar, hukuk, felsefe ve dindir. Sivil itaatsizliğin felsefi, dini ve hukuki derinliğinin kavranması onun enformasyon çağında yeniden yorumlanmasını kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, C. (2007). “Enformasyon Toplumu Bağlamında Türkiye”, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, Cilt-Sayı4,4 ss.182.
- Anbarlı, Ş. (2007). “Bir Pasif Direnme Yöntemi Olarak Sivil İtaatsizlik”, Yönetim Bilimleri Dergisi, 5(2), ss. 324-328
- Ardoğan, R. (2011). “İslam Açısından Sivil İtaatsizliğin Teorik Temelleri” Toplum Bilimleri Dergisi, 5 (9) ss.56-59
- Bard, A. & Söderqvist, J. (2015). Netokratlar: Fütürika Üçlemesi 1. Çev. G.E. Yılmaz, İzmir: Karakalem Kitabevi Yayınları.
- Ege, G. (2004). “Enformasyon-İletişim Çağında Eğitim ve Bilgisayar”, Eğitim Dergisi, Cilt: 5 Sayı:1 ss.45-51.
- Ercan, E. (2015). “Netokrasi, Netokratlar ve Mobilistik Gerçeklikler”, Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi, 2(1), ss.391-395
- Eser E. (2008). Sivil İtaatsizlik, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Günaydın, G. (2011). “Hukuk, Devlet, Sıddet(sizlik)” Umut Vakfı Hukukun Gençleri Sempozyumu-2.
- Habermas, J. (2014). Sivil İtaatsizlik: Demokratik Hukuk Devletinin Denektaşı. Almanya’da Otoriter Legalizm Karşıtlığı, Ayrıntı: İstanbul.
- Küçüktaşdemir, Ö. (2016). “Ceza Hukuku Bağlamında Sivil İtaatsizlik Üzerine

- Bazı Değerlendirmeler”, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4), 2195-2239.
- Legrande, J.L. (1967). “Nonviolent Civil Disobedience and Police Enforcement Policy”, The Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science, 8, (3).
- Macit, H. (2007). “Şiddet İçermeyen Bir Eylem: John Rawls’da Sivil İtaatsizlik” Kazım Karabekir Egitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 16ss.137-138.
- Rawls, J. (2001). Sivil İtaatsizliğin Tanımı ve Haklılığı, Kamu Vicdanına Çağrı Sivil İtaatsizlik, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Sağlam, R. (2007). “Bir Sivil İtaatsizlik Örneği Olarak Vicdani Red”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arşivi, 16, ss. 253
- Tekeş, R. (2016). “İnsan Hakları Aktivizmi ve Sivil İtaatsizlik”, Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Birikimler, 5, 263-279.
- Uyanık, M. (2010). Sivil İtaatsizlik Eylemleri ve Dini Değerler. Ankara: Elis Yayınları.

SİVİL İTAATSİZLİKTE SOSYAL MEDYANIN ETKİSİ

Ebubekir Kaba¹⁹

ÖZET

İnsanlar eşitlik, özgürlük gibi birtakım değerlerini kısıtladıklarını düşündükleri yasaya veya adil bir yönetici olmadıklarını, görevini layıkıyla yerine getirmediklerini düşündükleri iktidara itaat etmek istemezler ve bu yasaya veya iktidara karşı bir direnişte bulunurlar. Bu direnişler birçok şekilde gerçekleşmektedir. Bu çalışmada bir pasif direnme modeli olan sivil itaatsizlik modeli literatür taraması yapılarak tarihte meydana gelmiş örnekleriyle incelenmiştir. Çalışmanın amacı internetin yaygınlaşmasıyla birlikte hayatımıza giren, binlerce insanın anında iletişime geçebildiği sosyal ağların sivil itaatsizlikteki rolüne dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: *Direnme, İnternet, Sivil İtaatsizlik, Sosyal Medya*

¹⁹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

İnsanların direnişlerinde yani sivil itaatsizliklerinde başarılı olabilmeleri için kendileri ile aynı düşünceye sahip diğer insanlarla etkileşime geçerek örgütlenmeleri, büyük bir topluluk haline gelmeleri gerekmektedir. Ancak bu şekilde büyük kitlelere ulaşan topluluklar amaçlarına ulaşmaya daha yakındır. Çalışmanın asıl konusu olan sivil itaatsizlikte sosyal medyanın etkisi bu noktada karşımıza çıkmaktadır.

Teknolojinin günümüzdeki kadar gelişmiş olmadığı dönemlerde insanların birbirleriyle iletişime geçmesi oldukça güç ve maliyetlidir. Birbirleriyle iletişime geçemeyip kendi saflarına insan çekemeyen bu eylemciler küçük ölçekli azınlıklar halinde kalmış ve amaçlarına pek ulaşamamışlardır. Ancak teknolojinin gelişimi ve beraberinde internet, sosyal medya gibi kavramların hayatımıza girişiyle insanlar saniyeler içerisinde binlerce insana sesini duyurup onlarla iletişime geçmiştir. Sosyal medyanın bu etken gücünü kullanarak örgütlenen insanların eylemleri daha büyük çaplı ve uzun süreli olmuştur. Sosyal medya vasıtasıyla örgütlenerek sivil itaatsizlikte bulunan kişiler bulundukları ülke hatta dünya geneline seslerini duyurmayı başarmışlardır. Bu gücü etken kullanamaya gruplar ise seslerini duyuramadan bastırılmıştır.

KAYNAKÇA

- Altunel, M. (2011), Sivil İtaatsizlik ve Mohandas K. Gandhi. TBB Dergisi, 93, 443-457.
- Anbarlı, Ş. (2001) "Bir Pasif Direnme Modeli Olarak Sivil İtaatsizlik", C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2(1), ss. 319-328
- Babacan, E. (2015). Sosyal Medya ve Gençlik. İstanbul: Açılım Kitap.
- Günaydın, G. G. (2016). Hukuk, Devlet, Şiddet(sizlik): Sivil İtaatsizlik, Erişim: https://www.researchgate.net/profile/Gazi_Giray_Guenaydin/publication/288839829_Hukuk_Devlet_Siddetsizlik_Sivil_Itaatsizlik/links/5945911ea6fdccb93abbc09a/Hukuk-Devlet-Siddetsizlik-Sivil-Itaatsizlik.pdf
- Eraslan, L. (2016). Sosyal Medyayı Anlamak. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık

- Ökçesiz, H. (1994). Sivil İtaatsizlik, AFA Yayınları
- Resuloğlu G., S (2014) Arap Baharı. Toplumsal Hareketler ve Sosyal Medya, Yüksek Lisans Tezi, T.C Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul
- Semiz, Y. (2010). Türk Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta Vicdanî Ret. Seçkin Yayıncılık.
- Telli, A. (2012). “Mısır Devrimi’nde Sosyal Medyanın Rolü”. Bilge Strateji, 4 (7), 65-91.
- Thoreau, H. D., Gandhi, M., Arslan, C. H., & Ünsal, F. (1997). Sivil İtaatsizlik ve Pasif Direniş. Vadi Yayınları.
- Topak, S. Tayfun (2014), “Sivil Toplum Kuruluşları ve Sosyal Medya Bağlamında “Renkli Devrimler” ve “Arap Baharı” Süreçlerinin Karşılaştırmalı Analizi”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 9 (3), 233-254
- Yılmaz, S. (2001) Demokratik Hukuk Devletinde Sivil İtaatsizlik Olgusu, Erişim: http://www.umut.org.tr/UserFiles/Files/Document/document_03_SibelY%C4%B1lmaz_demokratik%20hukuk%20devletinde%20sivil%20itaatsizlik%20olgusu.pdf

BİR SİVİL DİRENİŞ ÖRNEĞİ: HİNDİSTAN BAĞIMSIZLIK HAREKETİ

Sinem Aladağ²⁰

Asya Sümer²¹

ÖZET

Bu çalışma İngiliz yönetimi tarafından ayrımcılığa ve haksızlığa uğrayan Hindistan halkının ve onların büyük liderlerinin bağımsızlık hikayesini içermektedir. Mohandas K. Gandhi (2 Ekim 1869-30 Ocak 1948) Güney Afrika'da Hindistanlılarının hakkını savunan ve İngiltere yönetimine karşı şiddet içermeyen bağımsızlık hareketinin lideri idi. Gandhi hukuk eğitimi gördü ve İngiliz kurumlarına karşı barışçıl pasif direniş boykotları düzenledi. Haksızlığı ve ayrımcılığı sonlandırmak için Hindistanlıları etrafında topladı. Bu çalışmada Hindistan'ın özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi analiz edildi. Gandhi'ye göre, şiddet içermeyen sivil itaatsizliğin özgürlüğü kazanmak için büyük bir anlamı ve etkisi vardır. Bazen bu amaç için yasaları çiğnemiştir. Bu çalışma, sivil itaatsizliğin ve Gandhi'nin şiddet içermeyen ilkelerini ve barışçıl direnişin etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

²⁰ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

²¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

Gandhi, yaptığı her eylemde her zaman için şiddeti yok saymıştır. Sonucu ne olursa olsun tüm yandaşlarına da bu şiddetsizlik duygusunu aşılamıştır. Şiddeti fiziksel güç olarak görmekte, azim ve sabırlarıyla zihinlere işleyerek uygulamaktadır. Bu da amaçlarına gitmelerinde onlara faydalı olmuştur. Hayatımızda şiddet olmadan birçok şeyi değiştirebileceğimizi belirtmek mümkündür. Özgürlük hayatımızın huzur içinde devamı için oldukça önemli bir kavramdır. Birey, özgürlüğü için her koşulda mücadelesini sürdürmelidir.

KAYNAKÇA

- Altunel, M. (2011). "Sivil İtaatsizlik ve Mohandas K. Gandhi", TBB Dergisi, 93, 443-457.
- Anbarlı, Ş. (2001). "Bir Pasif Direnme Modeli Olarak Sivil İtaatsizlik", CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2 (1), 320-322.
- Arendt, H, Dworkin, R., Habermas, J., Galtung, J., King, M.L., Rawls, J. Saner, H.&Thoreau,H.D.,(1997).Kamu Vicdanına Çağrı Sivil İtaatsizlik. İstanbul:Ayrıntı.
- Attenborough, R.(Yönetmen/Yapımcı), Briley,J.(SenaryoYazarı).(1982).Gandhi[-Film].U.S.:NFDC.
- Aziz, A. (2003). Siyasal İletişim. Ankara:Nobel.
- Candan K. & Bilgin M. (2011). "Sivil İtaatsizlik", Yasama Dergisi, 19, 59-68.
- Çetin G. N. & Beceren E. (2007). "Lider Kişilik:Gandhi", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5, 110-132.
- Jandar, Y.İ. (1998). "Gandhi ve Sivil İtaatsizlik", Ayrıntı Dergisi,10, 27.
- Kurtbaş,İ. (2017). "Sivil İtaatsizlik ve Meşruluğu Sorunu", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 44, 436-462.
- Mencütekin, M. (2007). "Sinema Perdesinde Kırılan Karizma Işığı: Mahatma Gandhi", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18, 368-388.
- Ökçesiz, H. (1994). Sivil İtaatsizlik, Afa Yayınları: İstanbul.
- Sander,O. (1989). Siyasi Tarih 1918-1994. Ankara:İmge.
- Thoreau, H. D. (1999). Sivil İtaatsizlik ve Pasif Direniş, çev: Hakan Arslan, Vadi Yayınları: Ankara.
- Uyanık, M. (2010). Sivil İtaatsizlik Eylemleri ve Dini Değerler, Ankara:Elis.
- Yılmaz,S. (-). "Demokratik Hukuk Devletinde Sivil İtaatsizlik Olgusu",umut.org.tr

ORTADOĞU'DA NETOKRATİK İNŞA: SURIYE İÇ SAVAŞI

Semah Abdulsalam²²

ÖZET

20. yüzyılla birlikte teknoloji, gelişimini arttırmaya başlamıştır. Bu gelişimlerinden en önemlisi ise internettir. İnternet, dünyada bugün en önemli iletişim aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu gelişimle birlikte bazı ülkelerde internetin halen sınırlı bir şekilde kullanıldığı da görülmektedir. Hatta bazı ülkelerde internet bağlantısının hiç olmadığı, insanların sanal dünyadan haberdar olmadığı da gözlenmektedir. Ortadoğu da ilk grupta bahsedilen, teknolojik gelişmelerin sınırlı bir şekilde yaşandığı bölgelerden birisidir. Bu çalışmada, Suriye örneği çerçevesinde, Ortadoğu'da yaşanan değişiklikler, teknolojinin bu değişiklikler üzerindeki etkisi ve netokratik yönetimin varlığı konusunda bir değerlendirme yapılmak istenmiştir.

GİRİŞ

Bugün dünya, teknolojinin sayesinde küçük bir köy gibidir; iletişim ve bilgi yayma süreci dünyanın her yerini dahil etmek

²² Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, Ortadoğu'daki netokratik inşa süreci incelenmek istenmiştir. Ortadoğu sahip olduğu zenginliklerden dolayı her dönem dikkatleri üzerine çeken bir bölge olarak, içten ve dıştan kaynaklanan sorunlarla mücadelesini sürdüren bir bölgedir. Yaşanan tüm zorluklara rağmen kalkınma ve gelişme noktasında da girişimlerin devam ettiği bu bölgede, otokratik yönetimlerin, Batı'nın etkisinin bu mücadelenin ortaya çıkmasında önemli bir payı olduğunu belirtebiliriz.

Ortadoğu'daki halkların farklı ve olumsuz yönlere çekilmek istendiği süreçte, bölgede demokratik ve ardından da netokratik yönetimlerin uygulamaları konusunda bazı sorunlar da yaşanmaktadır. Bu sorunların ortaya çıkmasında önemli bir sebep olarak, bölge halkının yıllarca otokratik bir yönetim altında kalmış olması gösterilebilir. Nesillerce, zulüm ile yetiştirilmiş, kötü ortamlarda çalışmış halklar, netokratik bir yönetim tarzını benimseme noktasında sorunlar yaşayacaktır. Ama aynı zamanda, var olan ve gelecek nesiller teknolojinin gelişmesiyle yürümeye başariyor. Belki bir süre sonra netokratik yönetimi uygulanırsa, insanlar ona yavaş yavaş alışkanlı olabilirler. Teknolojinin, benzer görüşteki insan grupları arasında bağ kurulmasını sağlayarak politika ve diğer konularda değişimi hızlandırdığını ve eylemlerin oluşturulmasında gerçek zamanlı koordinasyon sağladığını olabilir. Yönetim biçimi ya da muhalif hareketi, uzun yıllar alan bir süreçten, haftalar ya da aylar süren bir zamana indirdiğini de olabilir.

KAYNAKÇA

- AB Hülür, H Akçay Bekiroğlu (2016), Ortadoğu'da Demokratikleşme Sürecinde Yeni Medyanın Yeri, II. Ortadoğu Sempozyumu, s.170-177
- Ahi, G. (2014), "Dijital Demokrasi", <http://digitalage.com.tr/>

- Alasi, İ. (2017), "Bilgi Teknolojisiyle İlgili Bir Makale", http://mawdoo3.com/مقالة_عن_تكنولوجيا_المعلومات
- Al Jazeera Türk (2011), "Esad ailesi: Demir Yumruklu Hanedan" Al Jazeera Türk: <http://www.aljazeera.com.tr/haber-analiz/esad-ailesi-demir-yumruk-luhanedan>, Mayıs 14, 2016
- Azem, A. (2016), "Netokrasi, Yeni İktidar Eliti ve Kapitalizm Sonrası Hayat", <http://www.alghad.com/>
- Babacan, M. E. (2014). Sosyal Medya Sonrası Yeni Toplumsal Hareketler, Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, s. 135-160.
- Barmin, Y. (2013), "A Short History Of Syria's Brutal First Family" Policy.Mic: <https://mic.com/articles/62771/a-short-history-of-syria-s-brutal-first-family#.qaGKQcMPG>, Mayıs 14, 2016
- BBC News (2015), "Syrian President Bashar al-Assad: Facing down rebellion" BBC News: <http://www.bbc.com/news/10338256>, Mayıs 16, 2016
- BBC News (2016), "Syria Profile: Timeline" BBC News: <http://www.bbc.com/news/worldmiddle-east-14703995>, Mayıs 16, 2016
- Butter, D. (2015), "Syria's Economy Picking up the Pieces" Chatham House https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/field/field_document/20150623SyriaEconomyButter.pdf
- Bülken, A. (2017). İnternet Bloglarının Etik Bağlamda Değerlendirilmesi, <https://yenimedya.wordpress.com/2017/07/11/internet-bloglarinin-etik-baglamda-degerlendirilmesi/>
- Carnegie Middle East Center (2012), "The Damascus Spring" Carnegie Middle East Center: <http://carnegie-mec.org/diwan/48516?lang=en>
- Deniz, Ş. (2012), "Ortadoğu'nun Yeniden İnşasının Yapıbozumu: Büyük Ortadoğu Projesi Üzerine Bir Analiz", Cilt 5, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi.
- "Dijital Demokrasi. Teknoloji ve Siyasetin Sayısallaştırılma Olgusu", (2017), <http://hrdoegypt.org/>
- Doğan, Z. (2011). "Stratejik Ortaklıktan Model Ortaklığına Türk-Amerikan İlişkileri ve Ortadoğu", Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Uluslararası İlişkiler Bölümü, Ankara.
- Fransman, M. (2001), Evolution of the Telecommunications Industry into the Internet Age, Scotland: University of Edinburgh, DOI: 10.4337/9781781950654.00012

- Harvard Divinity School (2016, Şubat 26), "Syria Country Profile" Harvard Divinity School: http://rlp.hds.harvard.edu/files/hdsrlp/files/syria_country_profile.pdf?m=1457568787, Mayıs 12, 2016
- Hinnebusch, R. (2001), *Syria: Revolution From Above*, London and New York: Routledge
- Karagöz, K. (2013). İletişim ve Diplomasi, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Yıl 1, Sayı 1, s. 131-156
- MacFarquhar, N. (2000), "World: New York Times" New York Times: Suriye'de İç Savaşın Nedenleri... <http://www.nytimes.com/2000/06/11/world/hafez-al-assad-who-turnedsyria-into-a-power-in-the-middle-east-dies-at-69.html?pagewanted=all>, Mayıs 14, 2016
- McElhearn, K. "Review Of Netocracy", <http://www.techsoc.com/netocracy.htm>
- Özhan, Y. (2013), Tarihın ilk sosyal medya savaşı: Suriye. <http://www.star.com.tr/>
- Öztürk, O.M. (24 Ekim 2015), «ORTA DOĞU: TOPLUMSAL VE SİYASAL YAPIYA BAKIŞ», <http://ascmer.org/>
- Perthes, V. (2004), *Syria Under Bashar Al-Asad: Modernisation And The Limits Of Change*, London: Oxford University Press for International Institute for Strategic Studies.
- Pierret, T. (2014), "Crown Center for Middle East Studies" Brandeis University: <http://www.brandeis.edu/crown/publications/meb/MEB77.pdf>, Mayıs 15, 2016
- Polk, W. R. (2013), "Understanding Syria: From Pre-Civil War to Post-Assad" The Atlantic: Çağatay Özdemir <http://www.theatlantic.com/international/archive/2013/12/understandingsyria-from-pre-civil-war-to-post-assad/281989/>
- Rabinovich, I. (1972), *Syria under the Ba'th, 1963-1966: the Army- part ysymbiosis*, New York: Halstead Press.
- "Türkiye de İnternet Kullanımı ve Yaygınlaşması", (2015), <http://www.looknew-media.net/>
- Unwala, A. (2017), Special Report: The risks and rewards of digitizing the Middle East, <https://globalriskinsights.com/>
- Ünlü, E. (1 Eylül, 2015), «Orta Doğu Bölgesinin Tanımı ve Önemi», <http://www.siyasalhayvan.com/>
- "What is NETOCRACY? What does NETOCRACY mean? NETOCRACY meaning, definition & explanation", (2016), <http://www.leclife.com/index.php>